

BULETIN INFORMATIV

Nr. 5

15 Mai 2020

EDITORIAL

Dincolo de sport, dincoace de noi

Justin Ștefan, Secretar General LPF

La nivel internațional există o serie de lucrări științifice care abordează tema sociologiei sportului, o temă mai degrabă atrăgătoare decât rece, în contextul dezvoltării uriașe a fenomenului sport. Din păcate, ele nu sunt traduse și difuzate în limba română. La noi, profesorul Vasile Dâncu este unul dintre puținii români care s-au aplecat asupra subiectului, visând chiar să scrie la un moment dat o sociologie a fotbalului, așa cum ne-a destăinuit, cu sinceritate, în cadrul interviului realizat pentru acest număr al Buletinului Informativ al Ligii Profesioniste de Fotbal.

Sociologia sportului a căpătat tracțiune în Europa și SUA abia în anii 1960, în ciuda existenței unor lucrări care au pregătit terenul pentru dezvoltarea ulterioară a domeniului, cum ar fi *"The Sports and Pastimes of the People of England"* (1801) a lui Joseph Strutt, care aborda tema istoriei sportului, sau *"The Theory of the Leisure Class"* (1899) a lui Thorstein Veblen, în care popularitatea sportului, de departe, totuși, de ceea ce reprezintă el în zilele noastre, era inclusă în categoria practicilor consumerismului tribal al acelor vremuri. Ceea ce nu reprezenta în mod obligatoriu un avantaj ca mod de abordare a subiectului. Lucrurile și analizele în domeniu au avansat cu greutate, abia finalul primei conflagrații mondiale permițând o reluare a analizei unor aspecte sociale care, și așa, se schimbaseră mult.

Germanul Heinz Risse a publicat în anul 1921 prima lucrare dedicată exclusiv sociologiei sportului, însă cadrul acelor timpuri, conturat de criza economică din 1929 și de ascensiunea nazismului, a favorizat cercetările istorice, mai ușor de "dirijat" decât cercetările sociologice.

După al doilea război mondial, și, paradoxal, nu în Europa, prea devastată pentru o atât de rapidă întoarcere la catedră, reapar discuțiile pe o temă încă nouă. Începând cu anii 1950, sportul se profilează ca instrument al transformării de către americani a culturii

moștenite din Anglia, David Riesman și Reuel Denney concluzionând în articolul *"Football in America: A Study in Culture Diffusion"*, publicat în 1951, că *"Este greșit să concluzionăm că fotbalul a devenit un fenomen impersonal de piață. Mai degrabă, raționalizarea sportului ca spectacol a servit pentru a scoate mai mult în evidență rolul pe care îl joacă în conflictele etnice și*

de clasă caracteristice vremurilor noastre, înțelegându-se prin "lupta caracterologică" conflictul dintre stilurile de viață diferite". Lucrarea *"Sports in American Life"* publicată de Frederik Cozens și Florence Scovil în 1953 este centrată asupra rolului sportului în educație, adresându-se tuturor celor interesați de înțelegerea semnificației sociologice a jocurilor, sportului și activităților recreative ca dimensiuni ale culturii vremurilor noastre.

Sociologia sportului nu este un spațiu rigid al uniformităților, ci un instrument de promovare a diversității opiniilor, șlefuit de variația orientărilor politice și științifice. Fotbalul românesc are poveștile sale, rostite, scrise, lansate drept realități de protagoniștii fenomenului, de jurnaliști sau de istorici, dar aceste materii prime nu și-au propus o analiză profundă a lumii fotbalului, ceea ce, fără a le scădea valoarea, le lipsește de dimensiunea sociologică. S-au spus multe despre cele întâmplate în fotbalul românesc, dar s-au scris mult prea puține rânduri despre cauzele și semnificațiile sociologice ale acestor evenimente. S-a ales, mai mereu, figura de stil în detrimentul decantării emoțiilor și al analizei obiective.

Îmi place să cred că numărul 5 al Buletinului nostru ar putea conține semințele unei cărți în care elementele istorice, sociologie și politice ale fotbalului s-ar putea contopi, pentru a afla cum și de ce a ajuns fotbalul românesc în stadiul actual și ce putem face pentru a reveni din nou pe scena marilor campioni ■

INTERVIU

Interviu cu dl. profesor universitar doctor Vasile Sebastian Dâncu

Vasile Sebastian Dâncu este un politician român, președinte al Institutului Român pentru Evaluare și Strategie (IRES), director al revistei Sinteza, profesor asociat la Academia Națională de Informații Mihai Viteazu, profesor la Facultatea de Sociologie a Universității din București, precum și profesor la Facultatea de Sociologie din cadrul Universității Babes Bolyai din Cluj. A fost director al revistei culturale Tribuna și editor șef al publicației Transylvanian Review.

1 Domnule profesor, trăim vremuri neobișnuite. Cum credeți că va fi afectată societatea românească?

Suntem o societate de ecou, cu o economie legată de economiile vestice, vom fi afectați cum va fi afectată și Europa. Sintetic, vom pierde mult economic, vom pierde și multe din obiceiurile sociale care erau elementele unui stil de viață care începea să se consolideze. Începusem să credem că România nu contează în visele noastre, că trebuie să ne exportăm copiii în străinătate, că doar acolo pot reuși. Se destramă o utopie și sper că vom înțelege că fericirea și bunăstarea unei țări se construiește împreună și la tine acasă.

Dacă acum suntem mâna de lucru ieftină a Europei, sper să înțelegem că este nevoie să prețuim mai mult școala, să vindem energia minții, nu cea a brațelor, precum în secolele trecute. Această nenorocire ne poate arăta încă un lucru; când este să fugim de moarte, acasă este ultima Thule. Altfel cu amărăciune aş relua o zicere de pe facebook cu privire la ceea ce pierdem în criză: noroc că ne-am distrus țara înainte

de coronavirus, altfel aveam pierderi foarte mari acum. Cred și în efecte pozitive, adică sper că putem câștiga din criză o reziliență a societății. Pandemia este un test și pentru societatea noastră, test în care vom vedea dacă știm să ne mobilizăm pentru a-i sprijini pe cei care sunt vulnerabili în timpurile acestea de restructurare a societăților.

Dacă vom înțelege că inegalitățile din structura societății noastre se cumulează și se multiplică sub efectul crizei coronavirus, atunci analizele scenariilor vor

putea conduce, coordona aceste sentimente de responsabilitate comună și solidaritate. Criza aceasta poate fi un examen dur de conștiință pentru societatea noastră. Sper că vom înțelege și nu îl vom pica.

2 Spuneți într-un articol publicat de revista Sinteza că, citez, "există la noi o limită a gândirii și planificării sociale, unde sociologii, psihologii sau specialiștii în politici publice nu sunt consultați decât arareori". În ce fel pot ajuta ei la o cât mai rapidă revenire la normal?

Răspunsul este continuitatea firească a ideilor anterioare. Avem un examen pe care îl vom trece dacă vom fi sinceri cu noi înșine și vom recunoaște că nu am construit ce trebuie în cei treizeci de ani care au trecut. Nu am pregătit sistemul sanitar pentru condițiile unei epidemii, la pandemie oricum nu se aștepta nimeni.

Condiția este ca politicienii să renunțe la autism, demagogie și electoralism, să cheme experți alături de ei pentru ca să pregătim măcar următoarea criză sanitară.

Sociologii ar putea să studieze de acum condițiile izolării sociale și relaționale, să vadă cum circulă informația în timpul pandemiei și cum putem să prevenim panica. Trebuie studiate reacțiile oamenilor și limitele aprobării măsurilor de prevenție, deoarece nici un guvern nu poate reuși singur în această bătălie: are nevoie de experți din toate domeniile și mai ales de participarea populației la efortul comun. Participare se obține mai degrabă prin convingere decât prin amenzi foarte mari.

Trebuie ca psihologii să vadă rezistența la stres a vârstnicilor sau a celor singuri și metode adecvate de compensare a lipsei comunicării și relațiilor sociale. Sunt foarte multe lucruri pe care trebuie să le facă specialiștii în domeniile socialului, cu tot respectul pentru medici, o pandemie nu privește doar domeniul medical, întreaga societate este bulversată.

3 *Activați de mulți ani în mediul universitar. În ce fel e afectată școala românească, cum se poate manageria depășirea crizei?*

Am studiat în timpul acestei crize adaptarea învățământului la situația de trecere bruscă la zona digitală. Elevii, profesorii și părinții au reușit rapid să se adapteze și anul școlar a fost salvat. Dar studiile noastre au arătat ca nu suntem deloc pregătiți pentru această schimbare. Jumătate dintre elevi nu au făcut toate orele, o treime nu au echipamente pentru învățământ la distanță, iar profesorii, inspectoratele și ministerul nu sunt pregătiți pentru asta.

Va trebui să pregătim conținuturi adecvate acestui nou stil, să adaptăm programele și să instrum profesorii pentru alte tipuri de interacțiune și alte forme de evaluare. Școala noastră nu are nici o direcție, nu pregătește elevii pentru abilitățile viitorului și rezultatele sunt foarte slabe. Trebuie să mărim exigenta și să nu mai facem experimente cu școala, să stabilim un format și să nu schimbăm legea învățământului cu venirea fiecărui ministru, deoarece în 30 de ani avem aproape treizeci de miniștri ai educației. Trebuie să ne ținem promisiunea de a da măcar 6% din PIB pentru educație și să facem o integrare a învățământului face-to face cu cel digital. Dacă tot am fost forțați acum poate vom păstra și după criză măcar o zi pe săptămâna pentru învățământ digital. Dar pentru asta avem nevoie

de manuale cu conținut adecvat mintii copiilor de acum, cei născuți digital, să avem platforme online cu lecții lucrate de echipe serioase de dascăli care înțeleg că trebuie să transmită nu doar informație, ci și valori și atitudini. Să valorifice sensibilitatea generațiilor de acum, generații pentru care storytellingul este cea mai bună modalitate de a integra informația și valorile prin poveste și tehnici simple naratologice. În fine, e o temă la care mă aprind și nu vreau să monopolizăm această discuție cu criza educației.

4 *Sunteți un mare pasionat de fotbal și în ultimii ani ați devenit chiar un apropiat, prin prezența dumneavoastră constantă la meciurile importante. Cum credeți că va scoate fotbalul capul după această pandemie?*

Cred că multă lume a înțeles acum cât de urâtă este lumea fără spectacolul fotbalistic. Asa cum este el, cu defectele lui, cu violența sau rasismul care apare uneori ca o buruiiană pe gazon. Sunt oameni care nu au mers de mult pe stadion, nemulțumiți de nivelul fotbalului de azi, dar mi-au spus că abia așteaptă să meargă acum la un meci. Există un avantaj în această pauză: lumii îi este dor de fotbal și va reveni pe stadioane dacă se va reveni la spectacole cu public. Pe de altă parte fotbalul, așa cum îl știm, nu poate fi nimic fără vuietul tribunei. Energia tribunei se transmite în iarbă și jucătorii pot face astfel minuni, lucruri pe care poate nu le-au gândit

vreodată la un antrenament. Am vorbit de multe ori cu marii noștri jucători care explică momentele lor de genialitate printr-un fel de transă care nu are rădăcini raționale.

Mi-e frică de căderea economică, ea poate antrena o mai mare sărăcie pentru fotbalul nostru și așa destul de sărac. Am speranța că politicienii de la nivel central și cei de la nivel local vor da legi mai permissive pentru ca puterile locale, administratorii localităților să aibă dreptul ca prin votul autorităților locale alese, comunitățile să poată sprijini echipe de fotbal.

Fotbalul face parte din identitate și mândria locală, este un vector de solidaritate colectivă și comunitățile locale trebuie să poată să dezvolte aceste mecanisme identitare și spectacol public. Fotbalul este adevărat că a devenit profesionist, dar este și o importantă instituție, ori în perioadele de criza, din banii noștri, trebuie să putem sprijini economia, educația, cultura și sportul. Sper să nu ne speriem prea tare de coronavirus și să lăsăm oamenii pe stadion. Nu vreau să banalizez pericolul de infecție, dar cred că în aer liber și cu măsuri responsabile din partea publicului, spectacolul poate merge mai departe.

5 Cât de lovit va fi fotbalul dacă se va juca o lungă perioadă fără spectatori pe stadioane? Ca specialist, ce repercusiuni sociale întrezăriți, având în vedere frustrarea celor care nu mai pot face ceea ce făceau cu mare plăcere

În fiecare weekend? Adică, mersul pe stadion și încurajarea echipei favorite.

Este ca un vis urât, stadionul gol este pustiul fotbalului. Este greu de închipuit această mutilare, publicul este esențial. Fotbalul s-a născut ca spectacol al celor săraci. A devenit regele sporturilor pentru că orice copil din mahala sau din satele sărace putea ajunge rege măcar pentru o seară.

Stadionul este templul poporului simplu, așa cum teatrul sau opera sunt locul unde elita își etalează talentele și gustul pentru frumos. Regii fotbalului au ieșit dintre cei mulți și mulțimea a mers după ei pe stadioane. Acolo bate inima vie a orașelor, acolo bucuria și tristețea primesc expresii colective. Am văzut craioveni sau clujeni care umblau sâmbăta sau duminica fără fotbal năuci prin oraș, fără sens, dar cu tranzistorul la ureche. Sunt țări care au canalizat violența din societate în rivalitatea dintre echipele de fotbal, folosind fotbalul ca o supapă de refulare și aducând violența în cadre controlate și supravegheate în cadrul galeriilor.

Fotbalul crește sentimentul de solidaritate socială și stimulează campanii de sprijin și donații sau responsabilitate corporativă. Activează emoția lui "noi" și în multe cazuri creează în jur locuri de muncă sau mari corpuri de voluntari. Toate acestea contează și nu pot nici să-mi închipui cum ar arăta fotbalul fără spectatori.

6 Pe când o cercetare aprofundată pe tema sociologiei sportului / fotbalului?

Visez să am timpul necesar pentru a scrie o sociologie a fotbalului. În ultimii ani am făcut foarte multe cercetări, inclusiv pe stadioane, și am aflat multe lucruri pe care nu le știam. Un lucru care a fost o informație nouă pentru mine a fost faptul că nu tații, ci mamele îi duc la fotbal pe cei care mai târziu au devenit profesioniști. Am făcut un studiu comandat de UEFA încă de anul trecut în martie, anul acesta, în timpul crizei, unde am găsit că 71% dintre români cer statului să sprijine fotbalul ca să treacă peste aceasta criză. În același studiu am fost șocat să văd optimismul microbiștilor români, 85% cred că ne vom califica la EURO 2020, transferat în 2021. Sper că această energie pozitivă a românilor va fi interpretată cum trebuie și de demnitarii statului dar și de cei care vor intra în teren pentru meciurile de baraj care ne așteaptă. Să scriu o carte despre fotbal cu instrumentele sociologiei este un vis al meu pentru pensie.

7 Toată lumea vorbește despre o viitoare mare criză economică. Cum vedeți ieșirea fotbalului din ea?

Sper să primească ajutor din partea statului și a autorităților locale, Dacă se fac strategii de ajutor pentru întreprinderi și fotbalul are dreptul pentru că este o întreprindere mai socială decât o fabrică de rulmenți, să spunem. Va trebui ca și cluburile să profite și să pregătească oamenii pentru

management strategic, să scăpăm de improvizațiile de acum. Fotbalul are nevoie și de marketing la cele mai înalte standarde pentru că se pretează la asta: este o industrie a emoției și emoția vinde azi cel mai bine. La fotbal nu trebuie să faci smecherii publicitare pentru a crea un halou emoțional în jurul brandurilor, emoția este chiar acolo, în natura spectacolului. Trebuie doar pusă în valoare. Trebuie ca fotbalul să producă bani, nu să stea cu mâna întinsă cerând sponsorizări. Trebuie și la noi să ridice nivelul spectacolului să producem jucători cât mai mulți și să vindem în afara.

Nu putem salva fotbalul nostru cu africani, indiferent de nivelul lor. Dacă am avea acum câțiva jucători de nivelul lui Hagi - români, machedoni sau unguri de la noi, stadioanele s-ar umple din nou. Dar pentru asta trebuie să investim în tineri, să umblăm în cartierele sărace după ei și apoi să-i creștem. Și să-i ajutăm pe cei care investesc în fotbal banii lor pentru a produce o noua generație de jucători, nu să-i blocăm. Îmi ridic pălăria în fața lui Hagi și a altora care investesc în academii și scoli de fotbal. Dacă aș fi dictator, evident, luminat, i-aș ajuta pe acești eroi care dau acum țării mai mult decât au primit.

8 *Spuneți referitor la pandemia COVID-19 că "nu se poate manageria o criză de acest nivel doar cu infecționiști, polițiști și militari. Ar fi nevoie de politicieni cu experiență, expertiză și curaj". Sportul românesc a fost puțin ajutat la nivel național în ultimii ani. Credeți că*

o strategie națională de dezvoltare pe termen lung, asemănătoare celei din Spania, de exemplu, poate fi realizată și la noi?

Politicienii ar trebui să înțeleagă că ceea ce sportul a făcut pentru imaginea României în lume, nu a făcut nici un domeniu. Când lumea știe despre Hagi, Nadia și Ilie Năstase mai mult decât despre faptul că Brâncuși, Cioran sau Eugen Ionescu sunt români, este o greșală să nu folosești acest vector motivațional, măcar în țara pentru a crește generații de copii mândri că au niște eroi.

Știu că există proiecte interesante și strategii ale Federației Române de Fotbal, știu și proiecte ale Ligii Profesioniste, dar guvernele sunt surde și mioape când este vorba despre fotbal. Când avem cate un succes guvernării își fac poze cu sportivii și nu mai urmează mare lucru. Am studiat în timp strategii naționale reușite: Turcia, Germania, Franța sau Spania care au dus aceste echipe pe podium sau chiar pe cea mai înaltă treaptă, rezolvând și alte probleme de factura socială sau identitară. Am încredere că o strategie de genul Spaniei se poate face, avem oameni care pot face asta, mai este nevoie de unitate în lumea fotbalului și apoi presiune pe Guvernul României.

9 *Cum se poate servi fotbalul profesionist de știință sociologiei?*

Sunt multe feluri în care sociologia are mijloace de a sprijini industria sau economia fotbalului. Spuneam înainte despre

studiile de percepția prin care se pot stimula participarea pe stadion sau audiența TV a meciurilor. Dacă azi avem o medie de vreo 3500 de spectatori pe meci, la nivelul ligii a patra din Anglia, este și pentru că nu se studiază publicul și așteptările lui.

Dacă nu faci studii ca să-i înțelegi pe oameni și nevoile lor, atunci rămâi doar la paradigma clasică: ai doar public de victorie. Ori nu poți câștiga tot timpul. Ca publicul să nu te părăsească la greu trebuie să îl aduci lângă echipă prin mijloace emoționale pe care le poți afla prin studii. Sociologii alături de psihologi pot sprijini jucătorii și stafful tehnic privind adaptarea la un mediu social nou (mai ales că mișcarea străinilor este destul de mare) pot să-i ajute la integrare și să accelereze socializarea. Pot studia dinamica galeriilor și proiecta prezența echipelor în acțiuni de marketing și publicitate. Sociologii pot lucra strategii de co-branding sau pot testa și organiza activități economice conexe spectacolului sportiv. Sociologia oferă mijloace pentru o inserție firească a fotbalului în societate sau o proiecție mai bună a echipei în comunități sau regiuni.

10 *Cum credeți că se poate face conexiunea cât mai rapid între lumea politică și cea a sportului pentru revitalizarea lui?*

Doi pași sunt importanți: FRF și Liga Profesionistă să găsească resurse de colaborare spre binele fotbalului. Să reziste unor presiuni din partea politicianilor care vor să

dezbine, încercând să se folosească electoral de fotbal. Pasul doi: să aducă politicieni cât mai mult la meciurile importante, la meciurile naționalei cu precădere. Politicienii vor înțelege mai bine nevoile fotbalului și poate se vor simți obligați să dea ceva înapoi.

11 *În încheiere, întrebăm un microbist*

năsăudean stabilit la Cluj... U, CFR sau Gloria Bistrița?

Copilăria a fost legată de Gloria, studenția și tinerețea de Universitatea Cluj. La maturitate lucrez la un proiect profesionist care este CFR Cluj și în a cărei familie mă simt acasă.

Mai am un defect dobândit de pe la 7 ani, când l-am văzut pentru prima dată

pe Florea Dumitrache, am devenit dinamovist.

Iubesc fotbalul atât de mult încât în sufletul meu mai e loc încă și de alte echipe. Sunt la vârstă în care nu mă pot asocia cu cei care urăsc adversari, mă bucur pentru succesele tuturor acestor echipe care m-au făcut să râd sau să plâng de atâtea ori ■

INTERVIU

Interviu cu dl. Marius Geantă, președintele Centrului pentru Inovație în Medicină

Dr. Marius Geantă este președinte și co-fondator al Centrului pentru Inovație în Medicină, organizație non-guvernamentală al cărei obiectiv este promovarea inovației în toate sectoarele sistemului de sănătate. În studenție a fost ziarist sportiv, iar în prezent este implicat în setarea agendei publice pentru inovația în medicină, inclusiv prin portalul specializat www.raportuldegarda.ro.

1 *Cum să fie începutul acestui interviu... Salut, colega sau bună ziua, domnule doctor?*

Salut, colega. Pentru că suntem colegi de pasiune pentru sport și comunicarea lui, dar și colegi de pandemie, ba chiar doctori în unele situații, cu sau fără diplomă. Una peste alta, mă bucur că stăm astăzi de vorbă și că, prin invitația de a acorda acest interviu pentru publicația oficială a LPF, realizăm practic o misiune imposibilă. Dacă vom lua arhiva ProSport de acum aproape două decenii, va fi ușor să facem topul contestatarilor (aș spune chiar hater-ilor, termen care nu exista la acea vreme) conducerii de atunci a Ligii, din presa sportivă, top din care nu cred că am lipsit câtă vreme am activat, student fiind, și ca jurnalist de sport.

2 *Cum a fost trecerea de la jurnalismul sportiv la activitatea dumneavoastră actuală?*

Ambele sunt fețe ale aceleiași monede: pasiunea. Pentru sport (în special, fotbal) și pentru medicină. La intersecția dintre ele se află pasiunea pentru comunicare, pentru a le transmite

oamenilor informații. În cazul sportului, informațiile contribuie la spectacolul sportului, sunt o monedă forte pentru industria sportului și hrana zilnică a pasiunii pentru sport. În cazul sănătății, informația poate salva vieți și poate să ajute la păstrarea sau dobândirea unei calități mai bune a vieții, așa încât să te poți bucura

de viață, inclusiv să-ți cultivi pasiunea pentru sport. Dacă fotbalul captează imediat atenția tuturor, în cazul sănătății este foarte mult de lucru pentru a realiza ceea ce se numește setarea agendei publice. Poate nu suntem conștienți, dar progresul în medicină este foarte rapid, numai că nu reușim să beneficiem de aceste progrese în timp util.

Lumea și, implicit, fotbalul trec printr-o perioadă pe cât de neobișnuită, pe atât de grea? Cum credeți că va fi depășit acest moment?

Să spunem, înainte de orice, că modul în care aproape toate statele din lume au acționat împotriva pandemiei (prin impunerea unor măsuri de distanțare socială stricte, pentru o perioadă de câteva luni) reprezintă, de fapt, un mare eșec al nostru, ca umanitate. Cred că este inacceptabil ca, de la pandemia de gripă spaniolă din 1918-1920, să nu identificăm o altă modalitate de a controla transmiterea unui virus pe toate continentele, așa încât să nu punem între paranteze viața socială și economică. Această soluție a fost însă preferată pentru că nu există dovezi că o altă variantă ar fi putut să dea rezultate mai bune. Și, odată ce suntem în această ecuație, trebuie să îi urmăm regulile și să încercăm să identificăm necunoscutele. La acest moment, nu știm câți oameni au trecut prin infecție fără a avea simptome, nu știm nici dacă virusul determină imunitate (adică anticorpii care apar după infecție sau administrarea unui vaccin te asigură că nu vei face boala) și nici nu știm dacă și când vom avea un vaccin și un tratament, sigure și eficiente. Sigur că un

vaccin ar putea fi răspunsul pentru rezolvarea crizei, dar din multe motive științifice și de reglementare, nu cred că trebuie să ne gândim că descoperirea unui vaccin este iminentă. S-ar putea să fim nevoiți să ne descurcăm fără un vaccin, caz în care va trebui ca, prin modul în care ne comportăm (igienă personală; distanțare socială smart - folosirea măștilor, a mănușilor; evitarea aglomerației), să reducem posibilitatea transmiterii virusului. Din punct de vedere științific, suntem încă într-o etapă de început (să ne amintim că în urmă cu 4 luni abia reușeam să aflăm secvența genetică a SARS-CoV-2), iar experiența anterioară ne arată că abia de acum înainte vor apărea informații științifice valoroase, validate de grupuri independente de cercetători, care ne vor putea indica mai bine ce trebuie să facem.

3 **S-au reluat deja activități sportive în câteva țări europene. La ce trebuie să fie atenți cei care manageriază cluburi, competiții?**

Industria fotbalului se bazează pe pasiunea oamenilor, din care derivă consumul acestui produs. Virusul a pătruns nu doar în plămânii a milioane de oameni din întreaga lume, dar a intrat și în roțile dințate care rula perfect în mecanismul industriei fotbalului, gripând motorul (totuși, Covid-19 este mai mult decât o simplă gripă). Repornirea motorului trebuie să se facă la fel ca reînceperea sezonului: cu o vizită medicală. Dar nu numai a jucătorilor, dar și a tuturor celor care lucrează în club, la care eu aș adăuga grija pentru sănătatea

fanilor. Pandemia a reușit să oprească total fotbalul în lume, pentru a nu pune în pericol sănătatea oamenilor. Nu ne imaginăm, poate, că tot acest ecosistem este atât de fragil, dar cred că știm acum ce putem să facem pentru a-i asigura sustenabilitatea: să contribuim cu toții, inclusiv cluburile, Ligile și Federațiile, la design-ul unei societăți care să prioritizeze și să valorizeze sănătatea, prevenția și starea de bine.

4 **Măsura meciurilor disputate fără spectatori a adunat milioane de proteste în lume. Explicați-ne de ce este important de respectat această regulă?**

Meciurile de fotbal trebuie să rămână un furnizor de emoții pozitive, de stare de bine. A merge la un meci de fotbal nu trebuie să însemne un risc pentru propria persoană (mă gândesc și la fenomenul hooligans). În acest moment, a merge la un meci de fotbal alături de alte mii sau zeci de mii de persoane te poate expune unui risc major. Știm că majoritatea celor infectați cu SARS-CoV-2 sunt asimptomatici și pot transmite rapid virusul către cei din jur. Testarea tuturor celor care merg la un meci de fotbal, înainte de intrarea pe stadion, nu este o soluție fezabilă nici din punct de vedere al infrastructurii de testare, dar nici al acurateții datelor medicale - un test negativ nu înseamnă neapărat absența riscului. Protestele oamenilor pot fi de înțeles, pentru că s-au obișnuit să trăiască un stil de viață în care mersul la stadion este esențial, numai că trebuie cu toții să ne obișnuim acum cu noua realitate, care va fi în jurul

nostru cel puțin până când datele științifice ne vor spune cum și dacă pandemia se va fi terminat. Cu toții avem nevoie de fotbal, dar trebuie să ne și bucurăm de el în deplină sănătate.

5 *Medicina, cercetarea medicală au cunoscut o dezvoltare extraordinară în ultimele decenii. Cât ajută acest fapt sportul, în general, fotbalul în particular?*

Beneficiile inovației în medicină asupra sportului sunt atât directe, cât și indirecte. Marile cluburi au integrat deja în activitatea medicală și în cadrul antrenamentelor și a meciurilor mijloace sofisticate de monitorizare, de analiză și de diagnostic, de la folosirea senzorilor care îți dau informații în timp real despre ritmul inimii sau concentrația de oxigen din sânge, la analize genetice complexe care pot indica riscul ca un jucător să aibă o accidentare gravă. Genul acesta de informații ajută la realizarea unui profil medical individualizat al fiecărui jucător, pe baza căruia se pot personaliza antrenamentele, medicația, alimentația sau recomandările pentru activitatea din afara competiției. Constatăm o creștere exponențială a performanței fizice, dar și mentale, în ultimii ani, la marile echipe, iar o componentă importantă constă tocmai în capacitatea de a colecta date medicale de la jucători, de a le analiza și de a face recomandări personalizate. Ca om pasionat de medicina personalizată de aproape un deceniu, constat că lumea sportului ar putea asigura un pionierat pentru ceea ce

înseamnă implementarea prevenției personalizate prin utilizarea conceptului de "geamă virtual", rezultat din captarea și analiza tuturor datelor medicale ale unei persoane. Jocurile de fotbal pe calculator deja imită caracteristicile jucătorilor reali, așa că mingea se află în joc.

6 *Care sunt modalitățile prin care doctorii de medicină sportivă să fie conectați permanent la cele mai noi cercetări / descoperiri ale lumii medicale?*

Medicina sportivă este o ramură care a avansat foarte mult. De exemplu, Societatea Europeană de Cardiologie are o secțiune dedicată medicinei sportive, iar sesiunile de profil de la congresul desfășurat în urmă cu un an la Barcelona au avut loc pe Camp Nou și în baza de pregătire a echipei lui Messi, pentru ca medicii cardiologi din întreaga lume să poată avea acces la tehnologiile folosite, pentru a învăța și pentru a contribui cu idei, la rândul lor. Comunicările pe tema medicinei sportive sunt frecvente, știrile cele mai importante le prezentăm și noi pe RaportuldeGarda.ro, dar probabil că este nevoie ca și noi să facem mai mult în această direcție.

7 *Ce înseamnă pentru un club de fotbal un departament medical bine pus la punct?*

Sportivii reprezintă o categorie aparte, iar nevoile medicale ale acestora sunt complet diferite de cele ale oamenilor care nu practică un sport de performanță. De aceea, departamentele

medicale trebuie să fie organizate și dotate pentru a răspunde acestor nevoi. Tehnologia se dezvoltă și devine din ce în ce mai accesibilă, dar cred că trebuie însoțită de formarea specialiștilor pentru a scoate valoarea maximă din folosirea noilor tehnologii și concepte inovatoare. Sunt inovații care au apărut, în ultimele decenii, pornind de la descoperiri făcute la astronauti, în timpul misiunilor spațiale. De ce nu ar deveni și departamentele medicale ale cluburilor surse de informații pe care să se bazeze viitoare inovații de care să beneficiem cu toții?

8 *Fotbalul va fi el afectat de criza economică preconizată. Cum credeți că trebuie procedat pentru a reuși să se mențină cel puțin la standardele medicale actuale?*

Mi-aș dori ca grija pentru sănătate să rămână o preocupare importantă la nivelul societății, așa cum a fost în ultimele luni. Prin impactul social major pe care îl are, fotbalul ne poate ajuta foarte mult pentru a transmite oamenilor câteva mesaje simple: spală-te pe mâini, poartă mască, strănută în cot, evită locurile aglomerate, păstrează distanța față de cei din jur. Sunt mesaje pe care, ideal, ar fi trebuit să le interiorizăm în primii 7 ani de acasă. Dar nici acum nu este prea târziu, doar ca efortul este mai mare și avem nevoie să maximizăm alte canale. Fotbalul generează idoli care trebuie să-și asume și responsabilitatea de a-i educa pe cei din jur, care sunt de fapt cei ce le plătesc salariile. Oamenii sănătoși sunt principalul motor al creșterii economice ■

SPONSOR

INTERVIU

Interviu cu dl. Mircea Șai, manager de proiect Digi Sport

Mircea Șai este manager de proiect Digi Sport, unul dintre cele mai importante canale de sport din România. În același timp, este unul dintre cei care hotărăsc politica editorială și de achiziții a postului. În particular, este un mare iubitor al sportului, în general, și al fotbalului, în special.

1 Domnule Mircea Șai, pandemia COVID-19 a lovit năpraznic și lumea sportului. Implicit, și media de specialitate. Cum se resimte una dintre cele mai importante televiziuni din România?

Dacă ne referim la fotbal, putem spune că vacanța intersezonieră a venit mai devreme și este mai lungă anul acesta, dar premisele sunt bune, transmisiunile de fotbal urmând să reînceapă în curând, iar odată cu acestea se vor întoarce și telespectatorii pe programele Digi Sport. Din păcate, iubitorii celorlalte sporturi vor trebui să mai aștepte, transmisiunile live din tenis, handbal, baschet, auto-moto nu sunt preconizate să înceapă în următoarea lună, dar și aici se fac calcule și se încearcă găsirea unor soluții.

2 Cum se trăiește o zi fără competiții într-o redacție de sport?

Este destul de greu, pentru că informațiile legate de sport sunt mai puține decât de obicei și acelea care sunt vin

tot în contextul noului coronavirus.

Noi am încercat să compensăm lipsa competițiilor sportive cu emisiuni și știri prin care, pe de-o parte, am rememorat momentele frumoase din sportul ultimilor ani, iar pe de altă parte am încercat să ținem telespectatorii la curent cu ce se întâmplă în sport pe timpul

pandemiei.

3 În alte trusturi media, au fost reduceri masive de personal. Cum a manageriat Digi Sport această criză?

Digi Sport are șansa de a fi parte dintr-un grup important în România, Digi | RCS & RDS, care este cel mai mare angajator

din mediul antreprenorial autohton, cu 13.000 de angajați în toată țara. Măsurile adoptate în cadrul companiei ni s-au aplicat tuturor, inclusiv nouă, celor din divizia media. Încă din primele zile ale pandemiei, managementul grupului a făcut o prioritate din grija față de propriii angajați. Mai ales în această perioadă critică, am căutat să protejăm atât sănătatea colegilor noștri, cât și locurile de muncă și veniturile acestora. Jurnaliștii Digi Sport sunt profesioniști, cu experiență în domeniu și împreună au dovedit că sunt o echipă imbatabilă. De aceea, în echipă ne susținem unul pe altul și am căutat varianta cea mai bună pentru a ne proteja cât de mult am putut colegii. Cu toții iubim sportul și abia așteptăm să revenim atât pe teren, cât și în studiourile de televiziune și în redacție, în formulă completă.

4 Site-urile de sport au traversat o perioadă grea în ultimele două luni, având în vedere că sportul a fost oprit la nivel mondial, iar www.digisport.ro este unul dintre cele mai bune produse media de la noi. Cum ați gestionat situația și la acest nivel?

Și aici am fost nevoiți să ne adaptăm la situația actuală, în care oamenii s-au confruntat cu provocări fără precedent. Subiectele legate de sport au fost oferite omului care știa că s-au suspendat competițiile, omului care el însuși trebuia să stea în

casă și să își ocupe timpul liber cu activități casnice. Dacă până acum scriam știri despre Ronaldo, la antrenamentele și meciurile lui Juventus, în perioada de distanțare socială știrile sunt despre Ronaldo, în izolare, alături de copii și de iubită. Ca o concluzie, conținutul site-ului a fost și el legat în mare parte de pandemia actuală.

5 În perspectiva reluării campionatului de fotbal și din cea a faptului că Digi Sport asigură producția tuturor meciurilor, care sunt măsurile pe care le veți lua?

Vom respecta protocoalele stabilite de autorități împreună cu LPF și FRF, astfel încât sănătatea colegilor mei și a celor implicați în competiție să nu fie pusă în pericol. Ca exemple, aş spune că o să venim mai devreme și o să plecăm mai târziu de la stadion decât o făceam de obicei, pentru a instala și a strânge echipamentul, limitând astfel contactul cu jucătorii și staff-ul tehnic, interviurile de la final de meci se vor ține menținând o distanță apreciabilă între jucători și reporter, etc.

5 Faptul că suporterii nu vor avea acces pe stadioane o lungă perioadă de timp va aduce implicit o creștere a rating-ului tv? Sau poate însemna, în timp, o scădere a interesului publicului pentru fotbal?

În mod sigur tribunele goale nu înseamnă o creștere a audienței, ba dimpotrivă aş spune. Atmosfera creată de suporterii poate de multe ori să întrețină o audiență tv bună, chiar dacă jocul din teren nu este cel mai strălucit. Să sperăm că această perioadă va fi una scurtă și că autoritățile și organizatorii competițiilor vor găsi soluțiile pentru a deschide porțile tribunelor cât mai curând. Atât microbiștii, cât și fotbaliștii abia așteaptă să readucă spectacolul pe teren și în tribune, iar noi să facem corespondențe de pe stadioane pline. Dar prudența este cea mai indicată în astfel de situații impredictibile, care pot aduce riscuri mari pentru sănătatea publică. Înainte de a avea un public numeros ne dorim să avem și noi, în fața micilor ecrane, și cluburile, în tribune, un public sănătos ■

CLEVERMEDIA

NETWORK

LOOKSPORT

LOOKSPORT 2

LOOKSPORT 3

LOOKPLUS

AGROTV

PROFIT.ro

LOOKMEDICA